

HORACY

**Pieśń III, 1 (Odi
profanum vulgus et
arceo...)**

HORACY

Pieśń III, I (Odi profanum vulgus et arceo...)

O RÓŻNYCH DĄŻNOŚCIACH LUDZKICH
TŁUM. MARCELI MOTTY

Nienawidzę świeckiego gminu¹ i z dala trzymam

go od siebie... Językom wara!... ja, kapłan Muzy²,

pieśni przedtem nieznane
głoszę naszej męskiej i żeńskiej młodzieży.

¹*Nienawidzę świeckiego gminu* — sens wyrażenia jest nie tylko klasowy, ale też religijny, przypomina ono bowiem formułę wygłaszaną podczas misteriów eleuzyjskich. [przypis edytorski]

²*Muza* (mit. gr.) — bogini opiekunka pewnej sztuki pięknej lub nauki; tradycyjnie wymienia się dziewięć tzw. muz olimpijskich, córek Zeusa i Mnemosyne, z których każda opiekowała się konkretną dziedziną twórczości. [przypis edytorski]

Władze dzierżą nad własnym ludem królowie,
których

bać się trzeba; nad nimi władzę ma Jowisz³;
słynny

ów zwycięzca olbrzymów,

brwi swe marszcząc, potrząsa tym światem.
Są tu tacy, co drzewka w bruzdy na rozleglejszych

sadzą polach niż drudzy; inny, szlachetniej zrodzon,

za urzędem na polu

Marsa goni⁴, zaś tamtych poleca
zacność życia i dobra sława; niejeden większą
dworzan cieszy się zgrają;... wszakże Konieczność
równym

prawem losy wyciąga

tym, co stoją wysoko i nisko;
każde imię kołuje w wielkim jej dzbanie! Ko-

³Jowisz (mit. rzym.) — bóg dnia, nieba i burzy, najważniejszy w rzymskim panteonie, przedstawiany jako brodaty mężczyzna władający piorunem, odpowiednik greckiego Zeusa. [przypis edytorski]

⁴za urzędem na polu Marsa goni — na Polu Marsowym, równinie poświęconej bogowi wojny Marsowi, poza tzw. murami serwiańskimi, otaczającymi dawniej Rzym, odbywały się m.in. zebrania ludowe komicjów centurialnych, wybierające urzędników. [przypis edytorski]

mu
miecz dobyty nad niecnym karkiem już wisi⁵,
temu

sycylijskie biesiady

 pewno smaku słodkiego nie sprawia,
snu mu lutni lub ptaków śpiewy nie wróca...

Sen ów

lekki nie ma do niskich chatek rolników wstrętu,

 ni do brzegów cienistych,

 ni do Tempo⁶, doliny wiaterków.

Pragnącego co dosyć ani burzliwe morza
niepokoić nie będą, ani gwałtowny zapęd

 Niedźwiedzicy na niebie

 zachodzącej⁷ lub Koźłat wschodzących,
ani gradem sieczone piękne winnice, ni też
pola często zawodne, których się drzewa skarżą

 raz na zalew, to znowu

⁵*miecz dobyty nad niecnym karkiem już wisi...* — aluzja do staroż. anegdoty o mieczu Damoklesa. Dionizjusz, tyran sycylijskiego miasta Syrakuzy, chcąc uzmysłwić zazdrosnemu dworzaninowi Damoklesowi swoje położenie, kazał mu uctwować, zawiesiwszy nad jego głową miecz. [przypis edytorski]

⁶*Tempo* — dolina w Tesalii między górami Olimp i Ossa. [przypis edytorski]

⁷*gwałtowny zapęd Niedźwiedzicy na niebie zachodzącej* — starożytni tłumaczyli zmiany pogody wpływem gwiazd. [przypis edytorski]

na skwar słońca lub mrozy szkodliwe.
Czują ryby, że groble, dążąc daleko w morze,
ich dziedzictwo zmniejszają... tutaj spuszcza ją
bowiem

przedsiębiorcy z czeladzią
i właściciel znudzony już ziemią
na dno głązy spajane. Postrach i Groźby jednak
pną się w górę za panem, czarna zaś Troska
z galer

w spiż okutych nie schodzi
i na siodło za jeźdźcem zasiada.
Cierpiącego więc jeśli ani frygijski kamień⁸,
ni strój purpurowy, jasny jak słońce, wcale
uspokoić nie zdoła,
ani wino z Falernu⁹ i perskie
maści, po cóż stawiałbym, podług nowego wzo-
ru,
sień wysoko sklepioną z bramą budzącą zazdrość,
po cóż dałbym, za skarby
kłopotliwsze, mą wioskę sabińską?

⁸*frygijski kamień* — lekki, gąbczasty kamień z Frygii w Azji Mniejszej, przypominający pumeks, używany przez starożytnych do farbowania, podobno mający działanie wysuszające i ściągające. [przypis edytorski]

⁹*falern* a. *falerno* — wino z południowej Italii. [przypis edytorski]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na Licencji Wolnej Sztuki 1.3.

Fundacja Nowoczesna Polska zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/roznych-daznosciach-ludzkich>

Tekst opracowany na podstawie: Horatius Flaccus, Quintus (65-8 a. C.), Horacego ody, epody, satyry i listy, tłum. Motty, Marcelli (1818-1898), Poznań 1896

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Kopeć-Gryz, Marcin Koziej, Marta Niedziałkowska, Paulina Choromańska, Paweł Koziół, Wojciech Kotwica.

Okładka na podstawie: natural milky way, David DeHetre@Flickr, CC BY 2.0

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przeznacz 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Dołącz do Towarzystwa Przyjaciół Wolnych Lektur. (pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przeznacz darowiznę na konto: szczegóły na stronie Fundacji.